

НЕКРОЛОГИ

ПАМ'ЯТІ ВІКТОРА ВОЛОДИМИРОВИЧА ЗАЙКИ (1957–2020)



Три роки томв. 25 жовтня 2020 р., помер історик Віктор Володимирович Заїка.

Він народився 28 липня 1957 р. в м. Глухові Сумської області в родині педагогів Володимира Миколайовича та Віри Василівни. Продовжив династію вчителів. Його дід, Микола Костянтинівич. – випускник Колегії Павла Галагана в Києві, Історико-філологічного інституту Безбородька в Ніжині та Київського університету Св. Володимира. – працював в освітніх установах Глухова. Бабуся, Надія Іванівна, після закінчення Глухівської жіночої гімназії також все життя присвятила початковій освіті.

Батько, Володимир Миколайович, закінчив природничо-географічне відділення Глухівського вчительського інституту, із 1949 р. почав працювати вчителем, а згодом – інспектором Глухівського районного відділу освіти, а потім викладав історію в середніх школах № 1, № 4 м. Глухова. Мати, Віра Василівна, закінчила Сумський педінститут, працювала вчителем математики, фізики, астрономії у середній школі № 4 м. Глухова.

Сам Віктор Заїка закінчив середню школу № 3 в рідному місті. Трудову діяльність розпочав у деревообробних майстернях Глухівського лісгоспзагв. Згодом вступив на історичний факультет Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка, який закінчив 1982 р. і з того часу працював викладачем кафедри історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Віктор Заїка – засновник пам'яткоохоронної громадської організації «Київська брама», брав участь у розробці експозиції історико-педагогічного музею Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Віктор Володимирович – член організаційних комітетів п'ятнадцяти конференцій з історичного краєзнавства та редакційних колегій наукових збірок конференцій. Він був істориком-консультантом робочої групи зі створення проекту Державний історико-культурний заповідник «Глухів» (зараз – Національний державний історико-культурний заповідник «Глухів»), де працював на посаді наукового співробітника впродовж 1999–2010 рр.

У 1990, 1994, 2002 та 2010 та 2015 рр. Віктор Заїка обирався депутатом Глухівської міської ради. Постійний член комісії виконкому з питань дотримання законодавства про релігійний культ.

У пріоритеті краєзнавчої та наукової діяльності Віктора Заїки – Глухівщина в історії українського національного відродження, культурне життя Глухова XVII–XX ст.; Глухівський учительський інститут і культурне життя Глухова першої чверті XX ст.; роль І. Мазепи, Д. Апостола, родини Маркевичів у культурному розвої Глухівщини; становлення художніх особистостей братів Георгія і Володимира Нарбутів, Миколи Гумільова, Федора Уманця, Миколи Зерова, Нестора Городовника, Олександра Довженка, Йосифа Шкловського, Віктора Романовського, Миколи Василенка, Юрія Шапоріна на тлі культурного життя Глухова XX ст.; релігійна тематика (історія православних храмів Глухівщини, християнські атрибути в експозиціях глухівських музеїв, духовна спадщина митрополита Димитрія Ростовського тощо).

Нагороджений почесними грамотами Міністерства культури і мистецтв України, Сумського обласного комітету профспілки працівників освіти і науки України, грамотою Глухівської міської ради. Нагороджений грамотою департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації як керівник гуртка «Патріот». Окрім того, відзначений почесною грамотою Національної академії педагогічних наук України.

Нагороджений нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти України». Крім того, діяльність Віктора Заїки відзначена орденом «Преподобного Іллі Муромця» III-го ступеня Української Православної Церкви, а також орденом «Святого Юрія (Георгія) Переможця» Української Православної Церкви Київського патріархату.

Завдяки ініціативам щодо відзначення 1000-ліття Глухова, створення Державного історико-культурного заповідника у м. Глухові, Музею археології Національного заповідника «Глухів», викладацька, журналістська, громадська діяльність – зробили ім'я Віктора Володимировича Заїки відомим і серед глухівчан, і в широких наукових колах України.

Андрій Гриценко